

مجله علمی و ادبی

محل مطبعه و اداره :

جغـال اوغلانده امنیت

صندوقی جوارنده

شنگول یقوشنده

۲۵ نومبر

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیات و بالخاصه احوال و مشور و اسلامیه در بحث ایدر و هفته در نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربیلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۵	۳۵
۱۷	۹	فرانق

ممالک عثمانیه ایچون

روسیه

سائر ممالک اجنبیه

بشنجی جلد

۲۵ محرم پنجشنبه ۱۳ کانون ثانی ۳۲۶

عدد : ۱۲۵

رقيها وأخطاها واصلاح قواعدها وتسهيل اقتنائها والبحث عن واسطة تعمم تعليمها لكل فرد يتظلل تحت راية الهلال العثماني . هذا ما سنعرفه بفكرى الفاتر المتراكم على صفحاته سحب اليأس والفتور والمتقلب بين عوامل التقصير والقصور .

وغاية سؤلى من اولى الافكار الثاقبة ان ينظروا اليها بنظر الانتقاد لا الانتقام . وبلا حظوها بعين التصحيح لا التقيص مع انى ارى صدى الاصلاح قد صبحت منه المسامع ولم تبد من آثار العمل شئ يذكر وعند ذلك ارجع باللوم على نفس وازجرها بدق الشاعر الحكيم .

لقد اسمعت لونايت حيا = ولكن لاحياة لمن تنادى

ونارا ان نفخت بها اضائت = ولكن انت تنفخ فى رماد

غير ان همة دولة شيخ الاسلام حضرة البارع المقدم موسى كاظم افندى الافخم . مما تبشرنا بحصول آمال الاصلاح . واما فى الفلاح فى زمن غير بعيد .

وان تنظيم اللجنة الاصلاحية فى هذه الآونة التى نحن فيها الحوج الى الممارف من الطعام والشراب . لعمل مبرور برهن به عن نوابه الحسنة فى هذا العصر الدستورى . فنسئل البارى جلت عظمته ان يجعل سائر اولى الامر حاذين حذوه فى خدمة الفضيلة والعلم ومهدين للناس سبل السعادة والنجاح . دار السعادة فى ١٥ محرم سنة ١٣٢٩

منشى جريدة المدينة المنورة

ابوالفضل محمد مأمون

حفظ صحت وطبابت روحيه

وجودك حفظ صحت وطبابتى اولدينى كى روحك ده يعنى فكر و دماغك ده حفظ صحت وطبابتى واردر .

انسان ، استعداد ، قابليت و خواص دماغه سنى آهنگدار بر صورتده تميه ايده بيايمك ايجون ممكن اولدينى قدر ابتلاك ظهورينه مانع اولميدر . زيرا ، ابتلا ، روحك ، فكرك حقيقى بز خسته لغيدر . حفظ الصيحه قاعده لرينه رعايت ايدنارك اوداره داخلنده حركت ايليد نلرك بك جوق امراضدن قور تيلاقلى كى علم روح ، منطق و اخلاقك كوسترديكى حفظ صحه اخلاقه و يافكرية به رعايت ايدنارك ده فناعاء تلرندن ، مضر اعتيادلرندن ، مهلك ابتلالرندن قور قهله رق ، روحك ، دماغك موجوديت معنويه نك ده صحتى محافظه ايتدكلى شبه سزدر .

وجود خسته اولدينى زمان او خسته لغى تداوى و تشفيه ايجون طبابت اولدينى كى برده روحك طبابتى واردر كه اوده بزه افراط و تفریط لرك ، انهماك و ابتلالرك تداوى و تشفيه سنى او كره دير . مثلاً ، بزى حده كترين اسبابه دوامدن اجتناب ايتك صورتيله حدندن تخليص نفس ايده بيليررز . بر عياش عشرتك ضدى اولان فضيلتى اكتساب ايدرسه ميخانه به كيدوب راقى ايجمكن قور تيلاه بيلير . اكر اعتياد و ابتلاك بر دبره تركارى ممكن اولمازسه ياواش ياواش ترك ايتيه و اونلره مقاومت ايتيه ، اكر بو خصوصده كند مزده عطالت

ويشترط فيه ان يكون ذا اطلاع واسع فى علوم اللغة العربية ومعرفة تامة بالاحاديث النبويه ويحب عليه ان يستوعب جل ما كتب فى فن التفسير حتى على ما كتبه العلماء الغربيون .

ويدرس فى الشعبة الثانية - علم الحديث متناً واسناداً ورواية ودراسة وقرائة علوم الحديث واصوله وعلم طبقات الرجال والاسناد والموضوعات وحفظ الحديث مائة الف حديث متناً فقط لما فى الحفظ من زيادة الاتقان والاجادة .

ويدرس فى الشعبة الثالثة - علم الكلام بالبحث والاحاطة لمذاهب الاسلام ومعرفة حاضرها وغازها وحقيقة الديانات وبواعث التدين والاسباب الموجبه لخروج لقيف من الناس عن دائرة الدين والفحص عن عوامل الانحطاط الاسلامى والتنقيب عن السبب الوحيد لرقى الاسلام والمسلمين .

والاطلاع على الديانات الاوربية الحاضرة وجرح اداتها وابطال حججها والزمام زعمائها .

ويدرس فى الشعبة الرابعة - علم الاصول والقوانين الموضوعية عموماً من قوانين الرومان وقوانين الامم الحية وقوانين الدولة العلية مفصلاً ويسبر البواعث التى دعت البشر لوضع القوانين . واثبات ان القرآن قانون الهى فيه هدى ورحمة للعالمين . فى كل حال وفى كل زمان لا يأتى به الباطل من بين يديه ولا من خلفه تنزيل من حكيم حميد .

ويدرس فى الشعبة الخامسة - علم الفقه يقرأه امهات الكتب الفقهية الحنفية الحديثة والعتيقة مع الموازنة تبين صحيح الاقوال وضعيفها بالعرض على قوانين الكتاب العزيز وصحاح السنة ومعيار العقل السليم . والاطلاع على فقه المذاهب الثلاثة اجمالاً ويدررس فى الشعبة السادسة - علم التاريخ مع استيعاب احوال القرون الثلاثة وفلسفة التاريخ وتراجم احوال العلماء الاعلام والافاضل الاجلة والشعراء والحكماء والمتفاسفين والمتصوفين وسير العلم والاجتماع فى كل عصر ومصر . وتاريخ المخترعات والمكتشفات وبواعثها واسبابها التى اوصلت المخترعين الى صنعها وايجادها . والوقوف على تاريخ الامم الحية وتراجم اعظم رجالها واكابر زعمائها

ويستجب عليه ان يتقن علم تقويم البلدان ويتعلم اشهر اللغات الغربية والفرانسوية والانكليزية والالمانية ويسوح اكثر الممالك الاسلامية والمستعمرات الاجنبية على تتبع الآثار القديمة والمخترعات الحديثة

ويدرس فى الشعبة السابعة - العلوم الادبية العربية مع الاتقان لعلم المعانى والبيان وطبقات الشعراء الجاهليين والمحدثين والمتأخرين والوقوف على ادوار حياة اللغة العربية والسعى لاجادة الانشاء وتحسين اسلوب التحرير وحل المنظوم ونظم المنثور . وقرائة اللغة العثمانية والفارسية و اصول تحريرها ويدررس فى الشعبة الثامنة - علمى النحو والصرف مع معرفة تفرعاتها والاطلاع على مذاهب النحاة المتقدمين والمتأخرين . حتى يتحلولنا بعد درسهام لها درساً متقناً طريقة سهلة تسلكها ومنها لا عذاب نوردها للتخلص من هذا الشطط الذى مل اسماعنا بدوى الاراجيف ورؤسنا بمزعجات الاوهام .

ويدرس فى الشعبة التاسعة - علوم اللغة التركية العثمانية وادابها و ادوار حياتها . ومبدأ نشئها . وكيفية تطورها بالطور الحاضر واسباب

قوتلری دکلدر . انسانك ، انسانلغك خاصه و مزیتلریدر . بالعکس روحك خاصه و قوتلریك سوق و ادارهسی ایچون لازم کلان قوانین و قواعددر . بونلر ایسه ولادی اولمایوب کسیدر .

تربیه اخلاق حسنهیی روحده تمرکز ایتدیرمک اونلری اعتیاد حالته قویق اساسنه مستنددر . بناءً علیه بر خوبی قازانق ویا ترك پك قولاید . فقط چالشمقسزین انسان هیچ بر شی قازانه مدیغی کبی سعی و ثبات ایتکسزین ده هیچ بر فضیلتی هیچ بر کوزل خوبی قازانه ماز . وینه سعی و ثبات ایتکسزین هیچ بر رذائل هیچ بر فنا خوبی ده ترك ایده مز . خلاصه ؛ اخلاق و فضائلک مجموعی آنجق سعی ایله ، تحصیل ایله کسب ایدیلر .

دوقتور حاذق

بخارا احوالنه دأر

شو صوك سنه لرده بخارا اولكه سی ، شو كنیش اسلام مملكتی داخلأ و خارجأ بر چوق غائله له ، فلاكتله معروض بولنیور . یقین ، اوزاق ، اخوت و مودتله مشبوع اولان عالم اسلام ، بو غائله لری ، بوفلاكتلری کوریور ، کوردکجه ده متأثر و متأسف اولیور . چونكه بو قطعه ده بولنان اوج بحق میلیون قدر مسلمانلر ، وقتيله اسلامیه ، انسانیه ، علوم و فنونه ، مدنیه ، بر چوق خدمتلر ایدن اعظامك ، اعظم ، اسلامیه نك احفادی بولنیورلر . اواجداد کرامك احفادی ، اخلاقی بوکون مظلوم بر وادی به ، درین براوچورومه طوغری یوارلانوب کیتکدهدر . متفکرین اسلام بو حالک ، بو کدیشك نه قدر وخیم نتیجه لره منجر اوله جغنی تقدیر ایدیور ، کوریور ، بناءً علیه بخاریلره پك آجیورلر . فقط او فلاکتزده بخاریلر ، غوغای عزوجاه ایله ، تعصبات مفرطانه ایله ، یکدیگرندن آلنه جق انتقام ایله سرمست غرور اولمش ، اسلامیتی ، مدنیتی ، علوم و فنونی ، خلاصه بتون فضائل انسانیه یی اونوشمش ، کندیسینی عالم مدنیه یکتا ، بتون فضائل بشریه ایله متصف ظن ایتکده ، بویه درین بر غفلت ایچنده حفره انقراضه سور و کلنوب کیتکدهدر .

سیاسیون اسلامیه دن القاص میرزا ، نصیبه تفکر دن محروم بیچاره مسلمانلری دوشونورکن دیمشدرکه :

چون پرده زروی کارما بر خیزد

معلوم شود که در چه کاریم همه

بخارایلرده بر کون کندیلرینک احوال پریشانیلری آکلایه رق یشیان اولورلر ، فقط وطنی ، اسنقبالی محو ایتدکن ، ایش ایشدن کچدکن صکره آکلامش اولورلر که اونک هیچ اهمیتی اولماز . بوکون ارتکاب ایدیلن سیئاتک جزاسنی یارین بخارانک مضموم اولادلری چکه جکار . ایکله یه رك ، ذلت و حقارت ایچنده سور و کلنه رك کمال حیات ایده جکار . ممکن میدر ، بوکون بخارا رجالی ، علماسی بربریه اوغراشسونلر ، حالی هیچ نظر ملاحظه به آلماسونلر ، منافع شخصیه لری

حس ایدرسه ک کیتکجه چوغلان بر جهد و ثباتله فضیلتی ترکله فضیلتی اکتسابه چالیشملی یز ؛ و فضائلک تکرار رجوع ایتمه سی ایچون ده دائماً اونلری نظارت آلتنده بولوندیرملی یز . الحاصل مادیاتمزی قو . تلتدیرمک ایچون چاره لر اولدیغی کبی معنویاتمزی قوتلتدیرمک ایچون ده چاره لر واردر . هر کون انسان تکاملات مادیه و معنویه سی اوغرنده نه لر یابدیغی ، عقلنک ، حسنک ، اراده سنک ، صنعتنک مسلیکنک تکمیلی اوغرنده نه کبی حرکاتده بولوندیغی کندی کندینه صور مالی وار تکاب اولنان خطالر ، قصورلر و نقصانلری بریره یازمالی و بونلرک بر ده ا تکررینه میدان ویرلنه چکنه جهد و اقدام ایتلی و اونلردن اجتناب ایتمه نك یوللری دوشونملی و نقصان اولان اوصاف و خصائل قازانمه چالشمالیدر .

علم روح ، منطق ، علم اخلاق بزه ، عقلمزك حسلیاتمزك ، اداره مزك تربیه و تمهیلرینک چاره لرینی بیلدیریور . وهر نه صورتله اولورسه اولسون سعلک ، اکتساب فضائلک مادیات و معنویاتمزی اصلاح ایده جک یکانه چاره لر اولدیغی کوستیریور . ائی رفاقت ائی مطالعات دخی بزی عین نتیجه به سوق ایدیور . فراقان اسمنده اخلاقیوندن مشهور بر عالم ؛ اون اوج اخلاق حسنه نك قازانیلمسینی کندیسنه وظیفه ایدیش ایدی که ، بونر ، اعتدال ، قناعت ، سکوت ، انتظام ، قرار [ثبات] ، ساده لک ، صناع ، صداقت ، عدالت ، تمیزلک ، استراحت ، عفت ، محویت دن عبارتدر .

اوافق بر دفترک هر صیغه سنک باش طرفه بو اون اوج فضیلتدن بریسنی یازمش . صوکره هر بر صیغه یی عمودی بدی ستونه آرمش هرستونک باشنه هفته نك اسملری یازمش ، هر هفته بو فضیلتلردن بریسنه نظارت و تقیده بولنورمش . هر آقشام ارتکاب اولنان قباحتدن اجتناب ایدرمش . مثلاً ؛ بو هفته اعتداله رعایت ایدر ، کله جک هفته قناعته صره سیله بویه برسندده بو اون اوج فضیلتی درت دفعه تکرار ایدرمش . ایشته فراقان بو سایه ده اخلاق حسنه نك ، فضائلک پك چوقلرینی تحصیل ایتمش واک بویوک داهیلر صره سنه کچمشدر . بو حرکت طبقی بر باغچوانک باغچه دن فنا اولتلی سوکوب آتهرن نباتاتی محافظه ایتسنه بکزره . ثانیاً ؛ سیاسیانده « آیر حکم ایت » قاعده سنی تطبیقدر . حقیقه انسان ، فضائلک هپسینی بردن کسب ایده مز اعتیاد قیبحک دخی هپسینی بردن ترك ایده مز . فقط اونلری بر طاقم قسملره آروبدده هر بریسنی آیری آیری قازانیر ویا ترك ایدرسه موفقیت قولای حاصل اولور . خلاصه ، وجدانمز دائماً بزه ترك ایتکه مجبور اولدیغمز خطاری ، قازانمه محتاج بولندیغمز صفتلری کوسترر . علم روح ، منطق اخلاق بزه ائی وکوتوبی فضائل و رزائل بیلدیرر . ثبات و متانت سایه سنده پك چوق فضائل قازانق و پك چوق رذائل دخی ترك ایتک ویا اونلره دوچار اولمقدن محفوظ بولمقی ممکندر . اخلاقیون دخی بالتجربه خویارذن برینی ترك ایدوب دیکرینی اکتساب ایتمه نك ممکن اولدیغی ارانه واثبات ایتمشدر . « جان چیقما نیجه خوی چیقماز » تمیزی کلیاً مغایر حقیقتدر . اخلاق و قوانین اخلاقیه روحك خاصه لری